

■ COLUMNA

In agen chanal per la Televisiun Rumantscha?

DA BERNARD CATHOMAS

La Televisiun Rumantscha TvR Lemetta sias emissiuns sin il chanal da la Svizra tudestga SF DRS. In agen chanal manca. Duvrass la Svizra rumantscha in agen chanal da televisiun? U stain nus meglier en il program e sin las undas da la Svizra tudestga SF DRS?

Dapi in temp discurren nus talas dumondas. Dad ina vart vesa mintgin l'avantag da salvar il plaz da fin uss. Nossas emissiuns vegnan vesidas en l'entira Svizra dad in public pli grond ch'il total dals Rumantschs. La TvR avra mintga di ina fanestra anovers e gida a sensibilisar l'entira Svizra per nossa existenza, nosas dumondas actualas e las bellezzas da nossas regiuns. Pauc temp d'emissiun, dentant cun grond effect, er sin plaun naziunal.

Dentant pir cun in agen chanal daventass la TvR ina vaira televisiun. Oz producescha ella mo singulas emissiuns entaifer il grond program dad SF DRS. Cun atgnas undas daventass ella autonoma ed independenta, ina

da las quatter televisiuns da la SRG SSR idée suisse dasper las autras en Svizra tudestga, franzosa e taliana.

La televisiun daventa pli e pli il medium il pli attractiv dal temp modern. Ils maletgs sin visurs da tuttas sorts fascinescha ina societad fixada sin effects visuals. Ina cuminanza pitschna sco la rumantscha stuess disponer dad ina televisiun per marcar anc meglier sia existenza e sviluppar sia

schientscha. Cun in agen chanal daventass la TvR pli regionala e locala ed ella avess il temp ch'ella vul per far sia lavur. Sin SF DRS din auters a nus, quant plaz ins vul dar e cura. Televisiuns localas han oz in success creschent. Ellas lubeschan dad esser da manivel da la gliעד e da quai che succeda, ellas han in auter tempo e pretensiuns da qualitat main elevadas. Las 10 minutas che la TvR ha oz mintga di sforzan da sa concentrar e da selecziunar. Quai

ha avantatgs. Mo las contribuziuns vegnan savens resentidas sco memia curtas. Il temp dad approfundar e preschentar connex manca. La TvR è oz en la situaziun ch'il Radio Rumantsch era avant 20 onns senza agen chanal, cura che sias emissiuns eran part dal radio DRS. Pir cun in agen chanal è il Radio Rumantsch daventà successivamain quai ch'el è oz.

In agen chanal da televisiun dess novs impuls, fiss ina sfida, in ulteriur mussament che la Svizra rumantscha vul e sa star sin atgnas chommas. Oz avain nus las persunas cun las cumpetenzas per realisar pass per pass in tal project. Ed en il nov center da medias avessan nus per l'emprimagiada er l'infrastructura necessaria per producir sezs ils programs.

Sa chapescha ch'ins na pudess far il pass direct da 10 minutas a di sin in program entir. Perquai discutain nus ina stretga collavuraziun cun SF DRS, dentant sut cundiziuns midadas: SF DRS fiss giast sin las undas da TvR cun emissiuns repetidas da ses program. SF DRS beneventa ina tala collavuraziun.

Il directori da la Cuminanza Rumantscha da Radio e Televisiun sut il presidi da *Luregn Mathias Cavelty* ha discutà las propostas. Ins vesa las schanzas, mo er ils ristgs dad ina tala novaziun. Svilups includan ristgs. Tuttina vul ins perseguitar vinavant la dumonda. Sut ina cundiziun: che l'emissiun quotidiana Telesguard restia vinavant sin SF DRS 1. La directura dad SF DRS è d'accord e sustegna il project. Cun quai fissan las cundiziuns da partenza bunas.

In grond problem resta dentant. Co realisar in tal project en in temp nua che tut spargna – er la SRG SSR idée suisse – e nua che tut vegn reduci, raziunalisà e concentrà? Las finanzas èn impurtantas, anc pli impurtant dentant èn buns arguments e perseveranza. E surtut la persuasiun da nossa entira cuminanza che la Svizra rumantscha ha il dretg sin ina tala offerta per rinforzar sia identitad. Tgi vulesse dir na ad ina Svizra rumantscha unita che s'engascha – competentamain e cun sustegn da ses alliads da fin uss (SF DRS) – per ses dretgs?